SPF och Östersunds kvinnohistoria. 2026-10-06

Den 6 oktober möttes vi, Frösö SPF, för en vandring ledd av Margita Söderberg. Denna gång för att få inblick i hur kvinnor påverkat vår lokala historia.

32 intresserade medlemmar mötte upp Vi sågs nere vid Glashyttan i hamnen där hon berättade den moderna historien om den gamla fröklängen som omvandlats till Glasbruk av 3 driftiga kvinnor, det 1995. Idag drivs det av Ulla Gustavsson och Nilla Enerot.

Därefter en vandring rätt över järnvägen och till det vackra Jugendhuset på Strandgatan där det på 1800 talet levt en apotekare som tog in en ung flicka som tjänsteflicka, och tänk den fulingen våldtog den stackars tösen. Det skulle han inte ha gjort, hon började pressa honom på pengar och det med så stor framgång så hon gjorde det till sitt yrke, alltså att pressa män på pengar och det så framgångsrikt att den då senare fala kvinnan blev mycket rik och det långt utanför länsgränsen. Det ledde dock till ett ganska långt fängelsestraff så alldeles problemfritt var det inte.

SPF och Östersunds kvinnohistoria. 2026-10-06

Vidare upp till Köpmangatan och Storgatan där vi fick historien om kvinnor som framgångsrikt startat Bagerier och Pensionat utefter gatorna. Det då på grund av stadens tillväxt genom etableringen av järnvägen och regementena skapat möjligheter för kvinnorna att etablera sig som företagare. Intressant var historien om Marta och Lydia Hedman, 2 systrar som bägge satsade framgångsrikt på teatern, den ena med succe i USA och den andra i England. Intressant att den ena, Lydia gått i teaterskola i Helsingfors under Siri von Essens ledning,August Strindbergs f.d hustru.

Fascinerande när vi kom till Smithens gård.

Didrik Capelen Smith som etablerat sig som handelsman i Östersund, men som avled tidigt och lämnade sin hustru med 5 barn och det 6:e på väg. Hans hustru, Wendela, drev rörelsen framgångrikt vidare. Vi kunde se inne på innergården det timrade magasinet, troligen infört från Norge av Didrik, och det senare magasinet i tegel uppfört av Wendela.

Margita slutade vandringen på Stortorget där hon pekade mot teatern och berättade om Gustafva Risén Borg som drev verksamhet med uthyrning av rum och matsal där. Hur hon ville bygga en teaterscen där men fått nej av magistraten,vilket hon löste genom att bygga en lagerlokal i vilken hon ordnade teaterföreställningar, mycket innovativt och som tyder på stor drivkraft.

SPF och Östersunds kvinnohistoria. 2026-10-06

Nu på Stortorget ner till Ettan där vi bokat plats för avslutningsfika,det blev lite trångt ett tag men fikat var gott. Margita berättade här lite om de kvinnor som funnits på residenset som avslutning på en trevlig men blåsig dag. Ett stort tack till Margita för guidningen och också till Eva Nehrer som föredömligt kunde bidra med sina kunskaper. Vi ses om 14 dagar!

Text: Lars Gabrielsson

Foto: Majvor Enström